

Les 1: Vervolgd maar niet in de steek gelaten

3 januari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 4:4*

Lezen: *Romeinen 8:12–39.*

Paulus kreeg te maken met veel beproevingen en tegenslagen terwijl hij Gods boodschap van verlossing verspreidde. Behalve Jezus hebben maar weinig mensen zoveel geleden als Paulus omwille van het evangelie. Zijn lijst van ontberingen verdient onze zorgvuldige aandacht en reflectie. Deze ontberingen omvatten onder andere verdrukking, nood, vervolging, hongersnood, honger, dorst, naaktheid, het zwaard, slagen, dakloosheid, beledigingen, laster, verwarring, ontberingen, striemen, onrust, weëën, slapeloosheid, vasten, tuchtigingen, pijn, armoede, vernedering, steniging, schipbreuken, frequente reizen, levensbedreigende situaties in verschillende vormen – of het nu door rivieren, rovers (zowel uit zijn eigen volk als uit de heidenen) was, of in de stad, in de woestijn, op zee, enzovoort. Paulus' lijden kwam ook voort uit zijn omgang met kwalen en zwakheden, samen met de uitdaging om voor de gemeenten te zorgen. Uiteraard kunnen ook zijn gevangenschappen niet worden genegeerd.¹ Het leven van Paulus was verre van gemakkelijk!

Je moet diep ademen om de hele bovenstaande lijst zonder pauze op te zeggen. Niet zelden raken velen van ons ontmoedigd door veel minder. Maar hoewel Paulus' lijst van lijden indrukwekkend is, is zijn onwankelbare vertrouwen nog verbazingwekkender. Hij zegt: 'Maar wij zegevieren in dit alles glansrijk dankzij Hem die ons zijn liefde heeft bewezen.'²

De les van deze week kent twee hoofdthema's:

1. Het lijden van Paulus ten behoeve van het evangelie, in het bijzonder zijn gevangenschappen.
2. Paulus' strategieën om het evangelie zo effectief mogelijk te verspreiden, zelfs onder de moeilijkste omstandigheden.

Deel II: Commentaar

Illustratie

G. Curtis Jones vertelt een verhaal over medisch missionaris Wilfred Grenfell (1865–1940). Toen hem werd gevraagd waarom hij zich zo volledig inzette voor christelijke zending, antwoordde Grenfell met het volgende verhaal:

‘Op een avond werd er een vrouw met vreselijke brandwonden naar het ziekenhuis gebracht waar ik als arts werkzaam was. . . . Haar man was dronken thuisgekomen en had een petroleumlamp over haar heen gegooid. De politie werd gebeld en uiteindelijk brachten ze de half nuchtere echtgenoot binnen. De magistraat boog zich over het bed en stond erop dat de patiënte de politie precies vertelde wat er was gebeurd. Hij drong er bij haar op aan dat het belangrijk was om de hele waarheid te vertellen, omdat ze nog maar kort te leven had.

De arme vrouw draaide haar gezicht heen en weer om haar echtgenoot, die aan het voeteneinde van het bed stond, niet aan te kijken. Uiteindelijk rustte haar blik op zijn sterke handen, volgde ze zijn armen en schouders en keek toen naar zijn gezicht. Hun ogen ontmoetten elkaar. Haar uitdrukking van

¹ Vergelijk met Romeinen 8:35; 1 Korintiërs 4:11-13; 2 Korintiërs 4:8-9; 6:4-5, 9-10; 11:23-29; 12:10; Efeziërs 4:1

² Romeinen 8:37

lijden verdween even, terwijl tederheid en liefde haar gelaat kleurden. Ze keek naar de magistraat en zei kalm: “Meneer, het was gewoon een ongeluk,” en viel achterover op haar kussen, dood.’ Grenfell voegde eraan toe: ‘Dit was als God, en God is zo. Zijn liefde ziet door onze zonden heen.’ Curtis Jones beschrijft dit soort liefde als ‘lijdende liefde.’³

Je kunt het eens zijn met de handelwijze van de vrouw, of haar ervoor veroordelen, maar toch wordt hier een krachtig punt gemaakt. Zoals de vrouw in het verhaal van Grenfell liefde toonde voor haar man, zo omarmt Paulus’ liefde ook het lijden.

Lijdende liefde

In Romeinen 8:35 drukt Paulus zijn diepe zekerheid uit over de liefde van Christus voor hem – en voor ons allemaal – door middel van een retorische vraag: ‘Wat zal ons scheiden van de liefde van Christus?’ Het verwachte antwoord is een volmondig: ‘Niets!’ Als God ‘zijn eigen Zoon niet heeft gespaard,’⁴ waarom zou dan enige tegenslag ons kunnen scheiden van de liefde van Christus? God heeft zijn liefde bewezen door ons zijn enige Zoon te geven, en met Hem alle dingen. Paulus had geen verder bewijs van Gods liefde nodig. Wij ook niet.

Paulus heeft zoveel vertrouwen in Gods liefde dat hij er herhaaldelijk naar verwijst.⁵ Uit liefde heeft Jezus vrijwillig lijden en dood voor ons ondergaan.⁶ Op zijn beurt was Paulus bereid om lijden en dood voor Hem te ondergaan. In feite kan alleen de liefde van Christus voor ons ons geloof in tijden van beproeving in stand houden.

In Romeinen 8:35 somt Paulus zijn beproevingen op in een zevenvoudige lijst: verdrukking, benauwdheid, vervolging, hongersnood, naaktheid, gevaar en het zwaard. Misschien suggereert deze reeks van zeven beproevingen volledigheid in die zin dat ze de totaliteit vertegenwoordigt van alle beproevingen die Paulus heeft doorstaan. Zoals eerder opgemerkt, is Paulus’ lijst van lijden veel uitgebreider dan deze opsomming. Tot op dat moment had hij alle verdrukkingen in deze passage doorstaan, behalve het zevende element, het zwaard. Het zwaard zou zijn laatste beproeving worden, en hij ging die met opmerkelijke moed tegemoet. Zijn onwankelbare vertrouwen in Christus stelde hem in staat de dood met innerlijke vrede tegemoet te treden. Op het moment van zijn dood keek Paulus ‘naar het hiernamaals, niet met onzekerheid of angst, maar met vreugdevolle hoop en verlangende verwachting. Toen hij op de plaats van zijn martelaarschap stond, zag hij niet het glanzende zwaard van de beul of de groene aarde die spoedig zijn bloed zou ontvangen; hij keek omhoog door de kalme blauwe hemel van die zomerdag naar de troon van de Eeuwige. Zijn woorden waren: O Heer, U bent mijn troost en mijn deel. Wanneer zal ik U omhelzen? Wanneer zal ik U zelf aanschouwen, zonder een verduisterende sluier ertussen?’⁷

Paulus was ervan overtuigd dat als we delen in Jezus’ lijden, we ook met Hem ‘delen in Gods luister.’⁸ Hij vocht de goede strijd, volbracht de loop en behield het geloof. Hij wist dat hij bij de opstanding, wanneer Christus terugkomt, een kroon van gerechtigheid zou ontvangen.⁹

³ G. Curtis Jones, *1000 Illustrations for Preaching and Teaching* (Nashville, TN: Broadman & Holman Publishers, 1986), blz. 55

⁴ Romeinen 8:32

⁵ Romeinen 8:37, 39

⁶ Johannes 13:1, 34; 15:9, 12

⁷ Ellen White, *The Story of Redemption*, blz. 317-318.

⁸ Romeinen 8:17

⁹ Zie 1 Korintiërs 15:51-55; 2 Timoteüs 4:7-8

Paulus' strategieën voor de verkondiging van het evangelie

Gezien de moeilijke omstandigheden waaronder Paulus het evangelie predikte, moest hij verstandige strategieën toepassen om het succes van zijn werk te verzekeren.

Ten eerste koos Paulus bewust belangrijke steden uit de antieke wereld uit van waaruit hij het evangelie gemakkelijker kon verspreiden. Zo werd bijvoorbeeld Korinte gekozen vanwege zijn goede geografische ligging. 'Zo ontstond een kans om het evangelie te verspreiden. Eenmaal gevestigd in Korinte, zou het gemakkelijk naar alle delen van de wereld kunnen worden verspreid.'¹⁰ Paulus richtte zich ook op Filippi, omdat het een van 'de meest invloedrijke stedelijke centra op zijn route was. . . . Het strategische belang ervan in de geschiedenis van het rijk maakte het een logische evangelisatiestap voor iemand die zich voorbereidde om Rome te bereiken.'¹¹ Evenzo was Efeze een van de grootste steden in het Romeinse Rijk, met een bevolking van ongeveer 250.000 mensen in de tijd van Paulus.

Ten tweede investeerde Paulus tijd in het opleiden van mensen voor evangelisatiewerk. 'Hij maakte het zelfs tot een onderdeel van zijn werk om jonge mannen op te leiden voor de evangeliedienst. Hij nam hen mee op zijn zendingsreizen, waardoor zij ervaring opdeden die hen later in staat stelde verantwoordelijke functies te vervullen. Ook toen hij niet meer bij hen was, bleef hij op de hoogte van hun werk, en zijn brieven aan Timoteüs en Titus getuigen van hoe groot zijn verlangen was dat zij succes zouden hebben.'¹² Wat Timoteüs betreft, beschouwde Paulus hem niet alleen als zijn medewerker, maar ook als zijn medeauteur.¹³

Ten derde volgde Paulus de benadering van 'eerst de Joden,'¹⁴ zoals Jezus uitdrukkelijk had geboden.¹⁵ Deze benadering verklaart waarom Paulus zijn zendingswerk in een nieuwe stad begon in de synagoge.¹⁶ Nadenkend over de instructie dat het werk van de leerlingen in Jeruzalem moest beginnen, zegt Ellen White: 'Waar het volk van God ook is, in de drukke steden, in de dorpen of op het platteland, daar is een thuiszendingsveld. ... Allereerst is er het werk in het gezin; vervolgens moeten zij trachten hun burens voor Christus te winnen en hen de grote waarheden van deze tijd voor te leggen.'¹⁷

Ten vierde onderhield Paulus regelmatig contact met de gemeenten door hen brieven te sturen. Vanwege zijn diepe 'zorg voor de gemeenten'¹⁸ kon hij vaak niet lang bij de nieuwe bekeerlingen blijven in de steden waar hij predikte. Daarom gebruikte hij brieven om contact te houden met de gemeenten en hen instructies te geven. De brieven dienden ook als een manier om de leegte op te vullen die door zijn fysieke afwezigheid was ontstaan.¹⁹

¹⁰ Ellen White, *Sketches from the Life of Paul*, blz. 99

¹¹ Craig S. Keener, *Acts: An Exegetical Commentary*, deel 3 (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2014), blz. 2380-2381

¹² Ellen White, *Gospel Workers*, blz. 102

¹³ Zie 2 Korintiërs 1:1; Filippenzen 1:1; Kolossenzen 1:1; 1 Tessalonicenzen 1:1; 2 Tessalonicenzen 1:1 en Filemon 1:1

¹⁴ Handelingen 13:46; Romeinen 1:16

¹⁵ Lucas 24:47; Handelingen 1:8; 3:25-26

¹⁶ Handelingen 9:20; 13:5, 14, 46; 14:1; 17:1-2, 17; 18:4

¹⁷ Ellen White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, 22 mei, 1888, blz. 1160.

¹⁸ 2 Korintiërs 11:28

¹⁹ 1 Korintiërs 5:3; Filippenzen 2:12

Deel III: Toepassing

Mediteer over de volgende thema's. Vraag de groepsleden vervolgens om onderstaande vragen te beantwoorden:

Het prediken van het evangelie kan voor veel christenen een uitdaging zijn, vooral wanneer maatschappelijke normen in strijd zijn met het Woord van God. Door de eeuwen heen hebben talloze mensen te maken gehad met lijden en zelfs de dood bij het vervullen van hun zendingswerk. Dit was zo in de begintijd van de christelijke zending en het zal niet anders zijn aan het einde ervan.²⁰ Terwijl we doorgaan met ons zendingswerk en het lijden dat daarmee gepaard gaat, is er maar één kracht die ons kan ondersteunen: de liefde van Christus.

De meeste christenen beseffen de risico's die het volgen van Christus met zich meebrengt, maar we moeten ook het enorme belang inzien van het vervullen van de opdracht: 'Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen.'²¹ De taak is zwaar, maar we vertrouwen op Gods leiding bij elke stap die we zetten. Hoewel het in verschillende vormen levensbedreigend kan worden, is de taak de moeite waard. Jezus zegt: 'Wees trouw tot in de dood, dan zal Ik u als lauwerkrans het leven geven.'²²

In zijn zendingswerk paste Paulus verschillende strategieën toe om de effectiviteit ervan te waarborgen: (1) Hij koos belangrijke steden uit als steunpunten van waaruit hij het evangelie gemakkelijker kon verspreiden. (2) Hij investeerde tijd in het opleiden van anderen. (3) Hij gaf voorrang aan het bereiken van degenen die het dichtst bij hem stonden. (4) Hij hield voortdurend contact met degenen aan wie hij het evangelie verkondigde. We moeten al deze strategieën integreren in onze eigen zendingsinspanningen. Paulus wist echter dat strategieën weliswaar belangrijk zijn, maar nooit de rol van de heilige Geest kunnen vervangen.²³ We mogen dit essentiële punt nooit vergeten.

Discussievragen:

- 1 . Welke uitdagingen heb jij al ervaren bij de verkondiging van het evangelie?
- 2 . Hoe heb je de vier zendingsstrategieën van Paulus toegepast en wat waren de resultaten?

²⁰ Openbaring 14:13

²¹ Matteüs 28:19

²² Openbaring 2:10

²³ 1 Korintiërs 12:1-11; Efeziërs 4:1-6

Les 2: Redenen voor dankzegging en gebed

10 januari

Deel 1: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 1:6*

Lezen: *Filippenzen 1:1–18; Efeziërs 5:18–21; Kolossenzen 1:4–8.*

Auteur D. A. Carson speculeert over wat vandaag de dag de grootste behoefte van de christelijke kerk is, en formuleert verschillende antwoorden die mensen op deze vraag zouden kunnen geven. Carson noemt onder meer reinheid op seksueel gebied, financiële integriteit en vrijgevigheid, evangelisatie, het stichten van kerken, bijbels denken en de oprechte ervaring van gezamenlijke eredienst. Hij concludeert: ‘In zekere zin zijn deze dringende behoeften slechts symptomen van een veel ernstiger tekort. Het enige wat we in het westerse christendom het meest dringend nodig hebben, is een diepere kennis van God. We moeten God beter leren kennen. . . . Een van de fundamentele stappen om God te leren kennen, en een van de basisbewijzen dat we God wel degelijk kennen, is gebed – spiritueel, volhardend, bijbels georiënteerd gebed.’²⁴

Paulus benadrukte consequent christelijke disciplines, zoals gebed en dankbaarheid. Dankzegging was een cruciaal onderdeel van zijn gebeden en zelfs een typisch onderdeel van zijn brieven. Hij drukte niet alleen voortdurend zijn dankbaarheid aan God uit door middel van zijn gebeden, maar moedigde ook zijn toehoorders aan om hetzelfde te doen.²⁵ Hij zag dankbaarheid als de vrucht van Gods werk in iemands hart.²⁶

De les van deze week benadrukt twee hoofdthema’s:

1. Dankbaarheid en gebed zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, zoals de twee kanten van een munt.
2. Dankbaarheid en gebed, samen met andere zaken, dienen als tastbare manifestaties van Gods goede werk in ons.

Deel II: Commentaar

Illustratie

Psycholoog Robert Emmons citeert een mooie gedachte van Meister Eckhart: ‘Als het enige gebed dat je in je leven uitspreekt “dankjewel” is, zou dat genoeg zijn.’ In deze context deelt Emmons het verhaal van een vrouw met postpoliosyndroom, wat prachtig de relatie illustreert tussen dankbaarheid aan God in gebed en een zinvol leven. Ze schreef Emmons de volgende brief:

‘Een van mijn meest intense dankbaarheidservaringen vond plaats bij de geboorte van mijn eerste kind. Al mijn jeugdige jaren had ik me afgevraagd of ik kinderen zou kunnen krijgen, of ik met één arm voor kinderen zou kunnen zorgen, en of God ervoor zou kiezen mij op die manier te zegenen. Toen mijn dochter werd geboren, wantrouwde het hele verplegend personeel mijn bekwaamheid als verzorger. Ik besepte echter dat God ervoor had gekozen mij te zegenen met een kind en dat Hij mij

²⁴ D. A. Carson, *A Call to Spiritual Reformation: Priorities from Paul and His Prayers* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 1992), blz. 15-16

²⁵ Kolossenzen 3:17; 1 Tessalonicenzen 5:18

²⁶ Filippenzen 1:6, 10-11

zou zegenen met de fysieke behoeften om voor haar te zorgen. Omdat God er niet voor had gekozen mij te behoeden voor polio, wist ik dat het krijgen van een baby geen zekerheid was. Daarom, toen ze werd geboren, loofde ik God dat Hij mijn man en mij de vreugde had gegeven om een nieuw mens te vormen tot zegen voor God... Welk groter doel kon ik ooit hebben dan nog een mens opvoeden? Geen enkel, en dat was de vreugde in mijn dankbaarheid. De vreugde van betekenis en zingeving in het leven.' Verderop stelt Emmons: 'Het bewijs is duidelijk dat het cultiveren van dankbaarheid, zowel in ons leven als in onze levenshouding, ons duurzaam gelukkiger en gezonder maakt.'²⁷

Dankbaarheid en gebed zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden

Een gebruikelijk kenmerk in de brieven van Paulus is het dankzeggingsgedeelte, dat in wezen functioneert als een gebed. Dit idee kan duidelijker worden geïllustreerd in onderstaande tabel.

Passage	Dankzegging en gebed
Romeinen 1:8–10	'Allereerst dank ik door Jezus Christus mijn God voor u allen . . . God, die ik door de verkondiging van het evangelie over zijn Zoon vol overgave dien, is mijn getuige dat ik u onophoudelijk in mijn gebeden noem.'
1 Korintiërs 1:4	'Ik dank mijn God altijd voor u . . . '
Efeziërs 1:15-16	'Daarom, . . . dank ik God onophoudelijk voor u en noem ik u in mijn gebeden .'
Filippenzen 1:3-4	'Ik dank mijn God altijd wanneer ik aan u denk, telkens wanneer ik voor u allen bid .'
Kolossenzen 1:3	'In al onze gebeden danken wij God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, voor u.'
1 Tessalonicenzen. 1:2	'Wij danken God altijd voor u allen: wij noemen u onophoudelijk in onze gebeden .'
2 Tessalonicenzen 1:3	'Broeders en zusters, wij moeten God altijd voor u danken .'
1 Timoteüs 1:12	'Ik dank Christus Jezus, onze Heer.'
2 Timoteüs 1:3	'Ik dank God, . . . ik dank Hem telkens als ik je in mijn gebeden noem, elke dag en elke nacht.'
Filemon 4	'Ik dank mijn God altijd wanneer ik u in mijn gebeden noem.'

Uit de voorgaande tabel kunnen drie belangrijke observaties worden afgeleid. Ten eerste is dankzegging voor Paulus een vorm van gebed, omdat dankzegging consequent met gebed verweven is. Ten tweede, zelfs wanneer in het dankgedeelte in bepaalde brieven van Paulus de term 'gebed' niet voorkomt, is het belangrijk te beseffen dat zijn dankbaarheid gericht is op God.²⁸ Ten derde suggereert

²⁷ Robert A. Emmons, *Thanks! How the New Science of Gratitude Can Make You Happier* (New York: Houghton Mifflin Company, 2007), blz. 90, 110, 185

²⁸ 2 Tessalonicenzen 1:3; 1 Timoteüs 1:12

de herhaling van de term 'altijd' dat zowel gebed als dankzegging consistente, zelfs integrale, componenten waren in Paulus' leven.

Het is belangrijk op te merken dat Paulus van zijn publiek verwachtte dat zij hem zouden navolgen in een leven van dankzegging en gebed. Voor Paulus is een zichtbaar kenmerk van goddeloze mensen hun onvermogen om God te eren of te danken.²⁹ Daarentegen moedigde hij de leden van de gemeente in Rome aan God dankbaar te zijn.³⁰ Toen Paulus de Korintiërs vroeg om voor hem en zijn medewerkers te bidden, verlangde hij dat velen namens hen zouden danken.³¹

In Efeziërs 5:18-21 beschrijft Paulus de kenmerken van mensen wier leven vervuld is van de aanwezigheid van de heilige Geest. Zij (1) nemen deel aan wederzijdse opbouw door 'met elkaar te spreken in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen;' (2) vullen hun leven met lofprijzingen aan God door 'te jubelen voor de Heer;' (3) uiten hun dankbaarheid 'altijd voor alles aan God, de Vader, in de naam van onze Heer Jezus Christus;' en (4) aanvaarden elkaars gezag 'uit eerbied voor Christus.' Op deze manier staat het danken van God op hetzelfde niveau als het zingen van lofprijzingen aan Hem: het is een daad van aanbidding.

In Kolossenzen 3:17 gaat Paulus nog iets verder door te zeggen: '***Doe alles wat u zegt of doet*** in de naam van de Heer Jezus, terwijl u God, de Vader, dankt door Hem.' Op dezelfde manier zegt Paulus tegen de Tessalonicenzen: 'Dank God onder alle omstandigheden.'³² Paulus stimuleerde zijn publiek om dankzegging en gebed in hun leven te belichamen, om zo zijn eigen diepe toewijding aan deze gebruiken te weerspiegelen.

Gods werk in ons

De brief aan de Filippenzen bevat een van de meest opmerkelijke uitspraken uit alle brieven van Paulus: 'Ik ben ervan overtuigd dat Hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voortzetten tot het voltooid is op de dag van Christus Jezus.'³³ Sommige lezers zouden in de verleiding kunnen komen om het 'goede werk' eng te interpreteren en het te zien als een verwijzing naar de zorg en liefde van de Filippenzen voor Paulus, die tot uiting kwam in hun financiële steun tijdens zijn gevangenschap. Hoewel hun zorg voor Paulus en de bevordering van het evangelie zeker het resultaat waren van Gods werk in hun hart, verwijst Paulus hier naar het bredere concept van verlossing door Christus.

God wordt afgeschilderd als degene die het goede werk van verlossing is begonnen en het zal voltooien bij Christus' wederkomst. Het is opmerkelijk dat deze gedachte tot uitdrukking komt in het gedeelte over dankzegging. In die zin wordt dankbaarheid gezien als een krachtig bewijs van Gods werk in iemands hart. Paulus zegt iets soortgelijks in Filippenzen 2:12-13: 'Geliefde broeders en zusters, u bent altijd gehoorzaam geweest toen ik bij u was. Wees het des te meer nu ik niet bij u ben. Blijf u inspannen voor uw ***redding***, en doe dat in diep ontzag voor God, ***want het is God*** die zowel het willen als het handelen bij u teweegbrengt, omdat het Hem behaagt.'

Paulus' advies – om je eigen zaligheid te bewerken – is op zijn zachtst gezegd intrigerend. Want hoe doen we dat? Een goed antwoord is te vinden in Hebreeë 12:2, waar Jezus wordt beschreven als 'de grondlegger en voltooiër van ons geloof.' Paulus stelt dus dat we 'vastberaden de wedstrijd [moeten] lopen die voor ons ligt. Laten we daarbij de blik gericht houden op Jezus.'³⁴ Maar dat is niet alles. We moeten ook 'elke last van ons afwerpen, evenals de zonde waarin we steeds weer verstrikt raken.'

²⁹ Romeinen 1:21

³⁰ Romeinen 14:6

³¹ 2 Korintiërs 1:11

³² 1 Tessalonicenzen 5:18

³³ Filippenzen 1:6

³⁴ Hebreeë 12:1-2

Teksten zoals Filippenzen 1:6 en Hebreeën 12:2 herinneren ons eraan dat verlossing uiteindelijk Gods werk is, niet het onze. Toch worden we nog steeds geroepen onze eigen redding te bewerkstelligen, of, met andere woorden, om ‘de wedstrijd te lopen die voor ons ligt’ door een leven van gebed te leiden, de door de Geest gegeven christelijke deugden te zoeken³⁵ en dankbaar te zijn voor Gods werk in ons.³⁶ Kortom, van ons wordt verwacht dat we ‘leven zoals het past tegenover de Heer, Hem volkomen welgevallig. U zult vrucht dragen door al het goede dat u doet, uw kennis van God zal groeien.’³⁷

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag de groepsleden vervolgens antwoord te geven op de vragen aan het einde:

We vinden het allemaal geweldig als er goede dingen met ons gebeuren. Of het nu gaat om het kopen van een gloednieuwe auto, het kopen van een huis, het afstuderen na jaren van zware en intensieve studie, of het ontsnappen aan een gevaarlijke situatie, we danken God voor deze dingen. Dit zijn belangrijke mijlpalen die ons hart met vreugde en dankbaarheid vervullen. Als we echter goed letten op alles om ons heen, zullen we talloze redenen vinden om dankbaar te zijn. Niets zou echter meer dankbaarheid moeten oproepen dan het besef van Gods goede werk in ons. Ellen White zegt: ‘Onze geest moet zich verbreden, zodat we de betekenis van Gods voorzienigheid kunnen begrijpen. We moeten de hoogste eigenschappen van Gods karakter weerspiegelen. We moeten *dankbaar zijn* dat we niet aan onszelf worden overgelaten.’³⁸

God verwacht van ons dat we een oprechte houding van dankbaarheid in onze gebeden brengen. In 1 Tessalonicenzen 5:17-18 bijvoorbeeld volgt de instructie om ‘onder alle omstandigheden dankbaar te zijn’ direct op het gebod om ‘onophoudelijk te bidden.’ Dit idee impliceert niet alleen dat er altijd een reden is om dankbaar te zijn, maar ook dat onze gebeden regelmatig uitingen van dankbaarheid aan God moeten bevatten. Het is opvallend dat Paulus niet zegt: ‘Geef dank voor alle omstandigheden,’ maar ‘onder alle omstandigheden.’ Het feit dat God ons zijn enige Zoon heeft gegeven om voor ons te sterven, is reden genoeg om elke dag dankbaar te zijn en onze dankbaarheid te tonen door middel van lofprijzing in onze gebeden en goede werken in ons dagelijks leven.

Discussievragen:

1. Voor welke geestelijke zegeningen ben je God dankbaar? En voor welke fysieke en materiële zegeningen ben je dankbaar?
2. Wat betekent het om dank te zeggen *onder* alle omstandigheden, in tegenstelling tot *voor* alle omstandigheden? Wat is het cruciale verschil?
3. Wat betekent het dat we niet ‘aan onszelf worden overgelaten,’ zoals we kunnen lezen in het citaat van Ellen White? Waarom moeten we dankbaar zijn voor die zekerheid?

³⁵ Filippenzen 1:9-11; Kolossenzen 1:4-8

³⁶ Filippenzen 1:3-6

³⁷ Kolossenzen 1:10

³⁸ *That I May Know Him*, blz. 302

Les 3: Leven en dood

17 januari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 1:21*

Lezen: *Filippenzen 1:19–30, 1 Tessalonicenzen 4:14–16.*

Martin Luther King Jr. zei ooit: ‘Als een mens niets heeft gevonden waarvoor hij zou willen sterven, is hij niet geschikt om te leven.’³⁹ Paulus drukte een soortgelijk gevoel uit: ‘Want voor mij is leven Christus en sterven winst.’⁴⁰ Dit zijn geen loze woorden! Paulus was werkelijk bereid om voor Christus te sterven, wat hij uiteindelijk ook deed.⁴¹

Met een verwijzing naar Psalm 44:22 verkondigde Paulus aan de Heer: ‘Om U worden wij dag na dag gedood en afgevoerd als schapen voor de slacht.’⁴² Zijn woorden in Galaten 2:19 mogen ons dan ook niet verbazen: ‘Met Christus ben ik gekruisigd.’ Paulus was bereid voor Christus te sterven omdat hij toegewijd was voor Hem te leven. Paulus vervolgt in vers 20: ‘Ikzelf leef niet meer, maar Christus leeft in mij. Mijn leven hier op aarde leef ik in het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zich voor mij heeft prijsgegeven.’ Paulus leefde en stierf dus omwille van het evangelie.

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema’s:

1. God roept ons op een zendingsgericht leven te leiden en vraagt ons zelfs de bereidheid voor Hem te sterven.
2. De dood wordt vergeleken met een slaap. De oplossing daarvoor is de opstanding van het lichaam en niet de onsterfelijkheid van de ziel.
3. Christus roept ons tot eenheid in zijn Geest. Omdat we allemaal betrokken zijn bij een geestelijke oorlog, moeten we niet alleen de juiste wapens kiezen, maar ook in eenheid de strijd aangaan.

Deel II: Commentaar

Illustratie

Er gaat een verhaal over John Bradford, die op 1 juli 1555 op de brandstapel werd verbrand. Bradford ‘was kapelaan van koning Edward VI van Engeland en een van de populairste predikanten van zijn tijd. Maar hij was een martelaar voor zijn geloof. Toen hij naar Newgate werd gereden om te worden verbrand, kreeg hij toestemming om te spreken, en vanuit de wagen waarin hij naar zijn dood reed, riep hij de hele weg van West-Londen naar Newgate: “Christus, Christus, niemand anders dan Christus.”’⁴³ Net zoals Paulus gaf ook Bradford zichzelf aan de zending door te leven en te sterven voor Christus.

³⁹ Geciteerd door Mark Water, *The New Encyclopedia of Christian Quotations* (Alresford, Hampshire, England: John Hunt Publishers Ltd., 2000), blz. 404

⁴⁰ Filippenzen 1:21

⁴¹ Romeinen 14:8; 2 Timoteüs 4:6-8

⁴² Romeinen 8:36

⁴³ Paul Lee Tan, *Encyclopedia of 7,700 Illustrations: Signs of the Times* (Garland, TX: Bible Communications, Inc., 1996), blz. 787

Leven en sterven voor Christus

Paulus' uitspraak in Filippenzen 1:21 is een van de meest opmerkelijke in al zijn brieven. Zijn bereidheid om voor Christus te leven – wat impliceert dat hij onvermijdelijk ontberingen moet doorstaan – en zelfs voor Hem te sterven, onderstreept de hoop die in het voorgaande vers wordt uitgesproken: ‘Het is mijn stellige hoop en verwachting dat ik mij nergens voor zal hoeven te schamen. Integendeel, ik zal net als altijd in alle openheid spreken, zodat Christus ook bij alles wat ik nu meemaak zal worden geëerd, of ik nu in leven blijf of moet sterven.’⁴⁴

Een raadselachtig concept is echter Paulus' bewering dat sterven winst is. Wat bedoelt hij daarmee? Hoe kan iemand baat hebben bij zijn of haar eigen dood? Gebaseerd op Paulus' verlangen, verwoord in Filippenzen 1:23, om ‘te sterven en bij Christus te zijn,’ hebben sommigen afgeleid dat Paulus bevestigt dat hij onmiddellijk na zijn dood in de tegenwoordigheid van Christus zal zijn. Maar zo'n idee is in tegenspraak met de duidelijke leer van de Schrift over de sterfelijkheid van de ziel en de dood als een slaap. Om te begrijpen wat Paulus bedoelde met de term 'winst', is het nuttig om zijn gebruik van de term 'winst' (van het Griekse *kerdos*) en het verwante werkwoord 'winnen' (van het Griekse *kerdainō*) elders in zijn geschriften te onderzoeken. In Filippenzen 3:7-8 vermeldt Paulus dat wat hij voorheen als winst (*kerdos*) beschouwde, hij nu als verlies beschouwt 'omwille van Christus';⁴⁵ dat wil zeggen, omdat ‘alles wordt overtroffen door het kennen van Christus Jezus.’⁴⁶ Paulus legt verder uit: ‘Omwille van wie ik alles heb prijsgegeven... want ik wil Christus [*kerdainō*] winnen.’⁴⁷ Voor Paulus is sterven dus winst in de zin dat hij uiteindelijk Christus zal winnen door Hem te zien bij zijn wederkomst.⁴⁸

Het is ook mogelijk dat ‘winnen’ (*kerdos*) in Filippenzen 1:21 een missionaire betekenis heeft. In 1 Korintiërs 9:19-23 gebruikt Paulus *kerdainō* als een missionaire term: ‘Vrij als ik ben ten opzichte van iedereen, ben ik de slaaf van iedereen geworden om zo veel mogelijk mensen te winnen [*kerdainō*]. Voor de Joden ben ik als een Jood geworden om hen te winnen [*kerdainō*]. Ikzelf sta niet onder de Joodse wet, maar toch heb ik me eraan onderworpen om hen die er wel onder staan te winnen [*kerdainō*]. En voor hen die niet onder de Joodse wet staan, ben ik als iemand geworden die de wet niet heeft, om hen te winnen [*kerdainō*]. Dit betekent niet dat ik de wet van God heb losgelaten, maar dat ik mij heb onderworpen aan de wet van Christus. Voor de zwakken ben ik zwak geworden om hen te winnen [*kerdainō*]. Ik ben voor iedereen wel iets geworden, om in elke situatie althans enkelen te redden. Ik doe alles voor het evangelie om ook zelf aan de beloften ervan deel te krijgen.’

In dat opzicht is de volgende opmerking over Filippenzen 1:21 nuttig: ‘[Paulus] is erop uit Christus groot te maken. Als zijn Heer het het beste voor hem vond om te getuigen door te leven en te dienen, zou hij Hem op de juiste manier vertegenwoordigen. Maar de dood van een rechtvaardige kan ook een krachtige bevestiging zijn van de doeltreffendheid van het evangelie van genade. Het contrast tussen zijn dood en de dood van iemand die zonder hoop sterft, zou zo duidelijk zijn dat de invloed ervan winst zou opleveren voor het koninkrijk van Christus. Harten worden geraakt en verzacht door de kalme zekerheid en het vertrouwen van degene wiens vertrouwen volledig op zijn God is, zelfs in het uur van zijn dood.’⁴⁹ Paulus geloofde dat zijn dood het hoogtepunt van zijn zendingswerk zou markeren.⁵⁰ Ook dacht hij waarschijnlijk dat het geven van zijn leven ‘de Filippenzen zou

⁴⁴ Filippenzen 1:20

⁴⁵ Filippenzen 3:7

⁴⁶ Filippenzen 3:8

⁴⁷ Filippenzen 3:8

⁴⁸ 2 Timoteüs 4:8

⁴⁹ *The SDA Bible Commentary*, deel 7, blz. 147

⁵⁰ Filippenzen 2:17; vergelijk met 2 Timoteüs 4:6-7

aanmoedigen tot verdere zelfopoffering, of... sommigen ertoe zou kunnen aanzetten het geloof waaraan hij zo standvastig vasthield, te onderzoeken.’⁵¹

Paulus beschouwde de dood als winst, omdat hij Christus zou zien in zijn volgende bewuste ervaring bij de opstanding. Tegelijkertijd was hij er ook zeker van dat hij tussen zijn dood en de wederkomst in het graf zou slapen.

De dood is als een slaap

Paulus vergeleek de dood met slapen,⁵² wat duidt op een toestand van onbewust zijn. Dit idee sluit aan bij Jezus' leer in de evangeliën.⁵³ Een duidelijk voorbeeld is het verhaal van de opstanding van Jairo's dochter. Interessant is dat, terwijl Matteüs en Marcus alleen vermelden dat mensen Jezus' bewering dat het meisje sliep belachelijk maakten,⁵⁴ Lucas' observatie als arts preciezer is: ‘Ze lachten Hem uit, omdat ze wisten dat ze gestorven was.’⁵⁵ Bovendien beschrijft het boek Handelingen – eveneens geschreven door Lucas – de dood van Stefanus door te bevestigen dat hij ‘ontsliep.’⁵⁶ Hetzelfde wordt gezegd over David.⁵⁷

Verwijzend naar de dood van ‘de vaderen’ zegt Petrus dat ze ‘ontslapen zijn.’⁵⁸ Wetenschappers discussiëren erover of Petrus met ‘de vaderen’ de vorige generatie christenen of de patriarchen bedoelde, maar dit onderscheid is irrelevant. Hoe het ook zij, de dood wordt afgebeeld als een toestand van onbewust zijn, vergelijkbaar met wat er gebeurt wanneer we elke nacht in slaap vallen. Het is ook opmerkelijk dat ‘de graven werden geopend en de lichamen van veel gestorven heiligen werden tot leven gewekt.’⁵⁹ Deze passage in het Evangelie van Matteüs is belangrijk, omdat het duidelijk wijst op de opstanding van het lichaam als remedie tegen de dood.

Zoals eerder opgemerkt, is Paulus' overtuiging dat de dood vergeleken wordt met slapen diep geworteld in Jezus' leer en sluit het aan bij de gedachtegang van andere apostelen. De Bijbel beschrijft de dood dus niet als een staat van bewustzijn, zoals velen denken.

Eenheid in Christus

Filippenzen 1:27 begint een gedeelte in de brief⁶⁰ waarin Paulus overschakelt van het bespreken van zijn eigen lijden naar het lijden van zijn toehoorders in hun werk voor Christus. Twee cruciale thema's komen naar voren in Filippenzen 1:27: een christelijke levenswijze en eenheid. Gelovigen worden opgeroepen zich voortreffelijk te gedragen en verenigd te blijven, ondanks de hardvochtige tegenstand en het lijden dat zij ondervinden vanwege hun geloof in Christus.

Paulus gebruikt twee sleutelzinnen om het soort verbondenheid te benadrukken dat kenmerkend zou moeten zijn voor de relatie tussen gelovigen, namelijk ‘één van geest’ zijn en ‘eensgezind’ strijden ‘voor het geloof in het evangelie.’⁶¹ Deze taal van kameraadschap komt in de hele brief terug. In deze context bevestigt Paulus dat de Filippenzen zijn vreugde zouden volmaken ‘door eensgezind te zijn,

⁵¹ *The SDA Bible Commentary*, deel 7, blz. 160.

⁵² 1 Tessalonicenzen 4:14-15

⁵³ Lucas 8:52-53; Johannes 11:11-13

⁵⁴ Matteüs 9:24; Marcus 5:39-40

⁵⁵ Lucas 8:53

⁵⁶ Handelingen 7:60. De term ontslapen komt voor in NBG51 en HSV, De NBV21 en GNB melden dat hij stierf.

⁵⁷ Handelingen 13:36. Hier geldt dezelfde opmerking. Ontslapen komt voor in oudere vertalingen terwijl nieuwere vertalingen spreken over gestorven zijn.

⁵⁸ 2 Petrus 3:4 (NGB51)

⁵⁹ Matteüs 27:52. Oudere vertalingen spreken ook hier over ‘ontslapenen.’

⁶⁰ Filippenzen 1:27-30

⁶¹ Filippenzen 1:27

één in liefde, één in streven, één van geest.’⁶² In Filippenzen 4:1-3 geeft Paulus te kennen dat eenheid cruciaal is voor de vervulling van de missie.

Filippenzen 4:3 bevat vier samengestelde woorden die worden ingeleid door het Griekse partikel *syn* ('met' of 'samen met'): *syzygos* ('medearbeider'); *syllambanō* (letterlijk 'samen nemen'); *synathleō* ('samen worstelen') en *synergōs* ('medewerker'). Paulus noemt ook vrouwen die met hem 'streden' voor het evangelie 'medewerkers,' die betrokken waren bij de missie.

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag vervolgens je groepsleden de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

Jezus zei: 'Een leerling staat niet boven zijn leermeester en een slaaf niet boven zijn heer.'⁶³ Deze leer omvat onder andere verwerping, lijden en zelfs martelaarschap. In Johannes 15:20 zegt Jezus: 'Ze hebben Mij vervolgd, dus zullen ze ook jullie vervolgen.' Als werkers in de zaak van Christus moeten we voorbereid zijn op moeilijke tijden. De Bijbel onthult dat Satan ijverig in deze wereld werkt om te voorkomen dat het evangelie aan alle naties, stammen, talen en volken wordt verkondigd, want 'hij weet dat hij geen tijd te verliezen heeft.'⁶⁴ Gods volk moet ijverig werken.

Zo roept Christus ons op te leven voor de zending. En als we sterven terwijl we bezig zijn met onze zendingstaak, dan hebben we de verzekering dat we in het graf zullen slapen, in afwachting van de opstanding bij de wederkomst. God vergeet degenen die trouw aan de boodschap van de derde engel sterven niet. Hun wordt beloofd: 'Gelukkig zijn zij die vanaf nu sterven in verbondenheid met de Heer.' En de Geest beaamt: "Zij mogen uitrusten van hun inspanningen, want hun daden vergezellen hen."⁶⁵ Voor nu is volharding noodzakelijk.⁶⁶ We worden geroepen ons kruis op te nemen en Christus te volgen tot de dag dat we het kruis zullen inruilen voor de kroon des levens.⁶⁷ Ondertussen moeten we samenwerken tegen een gemeenschappelijke vijand. Paulus zegt: 'Onze strijd is niet gericht tegen mensen maar tegen hemelse vorsten, de heersers en de machthebbers van de duisternis, tegen de kwade geesten in de hemelsferen.'⁶⁸ Verenigd in Christus en bekleed met de wapenrusting van God, zullen wij overwinnen!

Gespreksvragen:

1. Denk aan een tijd waarin je religieuze vervolging ervoer. Op welke manier versterkte jouw lijden voor Christus je geloof?
2. Voor welke missie heeft Christus jou geroepen? Op welke manier vul je dat werk voor Hem in?

⁶² Filippenzen 2:2

⁶³ Matteüs 10:24

⁶⁴ Openbaring 12:12

⁶⁵ Openbaring 14:13

⁶⁶ Openbaring 14:12

⁶⁷ Matteüs 10:38; Openbaring 2:10

⁶⁸ Efeziërs 6:12

Les 4: Eenheid door nederigheid

24 januari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 2:2*

Lezen: *Filippenzen 2:1–11*.

Filippenzen 2:1-4 begint een gedeelte waarin Paulus het voorbeeld van nederigheid van Christus voor het christelijke leven bespreekt.⁶⁹ Christus is ons hoogste voorbeeld van onderwerping aan God, liefde voor Hem en eenheid met Hem. Tijdens zijn aardse bediening koesterde Christus een diepe gemeenschap met de Vader en benadrukte Hij herhaaldelijk hun eenheid.⁷⁰ Evenzo benadrukte Jezus zijn eenheid met de heilige Geest.⁷¹

De leden van de Godheid bestaan eeuwig in een harmonieuze en liefdevolle relatie, die een blauwdruk vormt voor de eenheid en liefde die de relaties tussen gelovigen zouden moeten kenmerken. Paulus benadrukt dit thema niet alleen in Filippenzen, maar ook elders. Zo zegt hij bijvoorbeeld aan het begin van 1 Korintiërs: ‘Broeders en zusters, in de naam van onze Heer Jezus Christus roep ik u op om allen eensgezind te zijn: om scheuringen te vermijden en in uw denken en uw overtuiging volkomen één te zijn.’⁷²

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema’s:

1. In eenheid met elkaar leven en liefde tonen voor elkaar zijn fundamentele christelijke verantwoordelijkheden en verwacht gedrag voor elke volgeling van Jezus.
2. Als christenen zijn we geroepen een manier van denken te ontwikkelen die is als Christus. Paulus benadrukt wat een christelijke denkhouding behelst.
3. Onze beperkte geest is niet in staat de oneindige nederigheid van Christus, die mens werd, volledig te begrijpen. Deze nederigheid is een ondoorgrondelijk mysterie.

Deel II: Commentaar

Illustratie

‘Om veiligheidsredenen binden bergbeklimmers zich aan elkaar vast wanneer ze een berg beklimmen. Op die manier zal een klimmer die uitglijdt en valt, niet doodvallen. Hij wordt door de anderen vastgehouden totdat hij weer vaste grond onder de voeten heeft.

De kerk zou ook zo moeten zijn. Wanneer een lid uitglijdt en valt, moeten de anderen hem vasthouden totdat hij weer vaste grond onder de voeten heeft. We zijn allemaal met elkaar verbonden door de heilige Geest.’⁷³

Eenheid en liefde

⁶⁹ Filippenzen 2:1-18

⁷⁰ Johannes 5:19; 10:30, 38; 12:45; 14:9-10; 17:11, 21-24

⁷¹ Johannes 14:16, 26; 15:26; 16:7

⁷² 1 Korintiërs 1:10; vergelijk met Romeinen 15:5-7; Galaten 3:26-29; Efeziërs 4:1-6; Kolossenzen 3:12-15

⁷³ Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2000), blz. 66

In Filippenzen 2:1-4 suggereert Paulus dat zelfzuchtige ambitie een belangrijke oorzaak is van verdeeldheid binnen de kerk. Hij stelt: 'Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle nederigheid de ander belangrijker dan uzelf.'⁷⁴ De woorden 'geldingsdrang' en 'eigenwaan' zijn respectievelijk een vertaling van de Griekse zelfstandige naamwoorden *eritheia* en *kenodoxia*, die beide zeldzaam zijn in het Nieuwe Testament. De eerste komt zeven keer voor, bijna uitsluitend in Paulus' brieven.⁷⁵ De tweede komt slechts één keer voor. Interessant is dat de term *eritheia* niet voorkomt in de Septuaginta, de Griekse versie van het Oude Testament, en *kenodoxia* slechts drie keer, maar dan wel in niet-canonicke boeken. Het lijkt er dus op dat Paulus' gebruik van deze woorden in Filippenzen 2:3 niet gebaseerd is op de Griekse versie van het Oude Testament. Omgekeerd komen beide woorden voor in oude lijsten van ondeugden, in de geschriften van filosofen, om rivaliteit te bekritisieren.⁷⁶ Het is niet verrassend dat *eritheia* voorkomt in de catalogi van zonden die worden opgetekend in 2 Korintiërs 12:20 en Galaten 5:20. Het is duidelijk dat Paulus deze woorden gebruikt om gedrag aan te wijzen dat christenen moeten vermijden.

Filippenzen 2:1-4 laat zien dat, om eenheid in de kerk werkelijkheid te laten worden, men niet alleen de rivaliteit en het egoïsme moet vermijden die de harmonie ondermijnen, maar ook de christelijke deugden moet beoefenen die essentieel zijn voor het bevorderen van een gevoel van saamhorigheid. Een harmonieuze sfeer wordt gekenmerkt door troost, bemoediging, liefde, gemeenschap, genegenheid en barmhartigheid.⁷⁷ In zo'n omgeving zijn mensen 'eensgezind . . . één in liefde, één in streven, één van geest.'⁷⁸

Toch pleit Paulus niet voor uniformiteit, maar voor eenheid door verscheidenheid. Door 'geldingsdrang' en 'eigenwaan' te veroordelen, presenteert hij de tegenovergestelde houding, namelijk 'nederigheid.'⁷⁹ Deze houding wordt verder uitgelegd in de volgende zin: 'Acht in alle nederigheid de ander belangrijker dan uzelf.'⁸⁰ Deze gedachte is zo belangrijk dat Paulus haar in het volgende vers met andere woorden herhaalt: 'Heb niet alleen uw eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander.'⁸¹ Paulus vraagt zijn publiek niet om hun eigen persoonlijke belangen te laten varen, maar om met diepe aandacht en zonder onverschilligheid rekening te houden met de belangen van anderen. Jezus is in dit opzicht ons ultieme voorbeeld. Daarom spoort Paulus zijn publiek aan een christelijke mentaliteit te ontwikkelen.

Een christelijke mentaliteit

Filippenzen 2:1-8 gebruikt termen van de Griekse wortel *phren* (of *phron*). Deze wortel wordt gebruikt om het gebruik van 'iemand's vermogen tot weloverwogen plannen' te benadrukken.⁸² In deze context spoort Paulus zijn publiek in Filippenzen 2:2 aan om 'gelijk te denken [*to auto phronēte*] door dezelfde liefde te hebben, [door] één van geest te zijn, en één van denken [*to hen phronountes*]' (vertaling van de auteur). Deze synchroniciteit is alleen mogelijk als 'iedereen met **nederigheid van gedachten** [*tapeinophrosynē*] de ander belangrijker acht dan zichzelf' (Filippenzen 2:3, vertaling van de auteur). Het hoogtepunt van deze redenering wordt bereikt in de volgende uitspraak: 'Laat onder u

⁷⁴ Filippenzen 2:3

⁷⁵ Romeinen 2:8; 2 Korintiërs 12:20; Galaten 5:20; Filippenzen 1:16; 2:3; Jakobus 3:14, 16

⁷⁶ Zie Gerald F. Hawthorne, *Philippians*, deel 43 van Word Biblical Commentary [Dallas: Word, Inc., 2004], blz. 87

⁷⁷ Filippenzen 2:1

⁷⁸ Filippenzen 2:2

⁷⁹ Filippenzen 2:3

⁸⁰ Idem

⁸¹ Filippenzen 2:4

⁸² Johannes P. Louw en Eugene A. Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semantic Domains*, 2de druk, deel 1 (New York: United Bible Societies, 1996), blz. 324

de gezindheid heersen die Christus Jezus had.⁸³ Paulus spoort de Filippenzen aan een christelijke denkwijze te ontwikkelen, omdat alleen deze denkwijze kan leiden tot een christelijke handelwijze.

Geleerden discussiëren over de vraag of de term ‘deze’ (de) in Filippenzen 2:5 (‘deze gezindheid’) verwijst naar de nederigheid die genoemd wordt in Filippenzen 2:1-4 of naar de zachtmoedigheid van Jezus, zoals blijkt uit zijn houding die beschreven wordt in Filippenzen 2:6-8. In beide gevallen geldt Jezus als de norm die nagevolgd moet worden. Zoals Tom Wright het stelt: ‘Iedereen moet zich op iets anders dan zichzelf richten; en dat iets is Jezus Christus zelf, de Koning, de Heer, en het goede nieuws dat in zijn naam de wereld is komen veroveren.’⁸⁴

Als christenen zijn we geroepen een christelijke manier van denken en handelen te ontwikkelen. Paulus betoogt dat Jezus zich volledig bewust was van wie Hij was, en toch ontledigde Hij zichzelf gewillig en vernederde Hij zichzelf.⁸⁵ Paulus legt uit dat (1) Jezus zichzelf ontledigde ‘door de gestalte van een dienaar aan te nemen,’ dat wil zeggen, door ‘gelijk aan de mensen’ te worden⁸⁶ en (2) zichzelf vernederde ‘door gehoorzaam te worden tot in de dood.’⁸⁷ Kortom, Jezus werd een dienstknecht⁸⁸ en offerde zichzelf op voor de redding van anderen⁸⁹ in gehoorzaamheid aan de wil van God.⁹⁰ Degenen met een christelijke mentaliteit zijn bereid hetzelfde te doen.

Een ondoorgrondelijk mysterie

In 1 Timoteüs 3:16 geeft Paulus een samenvatting van Jezus' missie. Zijn incarnatie, dood, opstanding, hemelvaart en zelfs een toespeling op de verkondiging van het evangelie aan de heidenen en de bekering van sommigen van hen, worden met een ongelooflijke woordkeus beschreven. Zowel Jezus' aardse bediening als de resultaten ervan worden getoond als de inhoud van het mysterie van godsvrucht.

De Griekse term *mysterion* (‘mysterie’) komt 28 keer voor in het Nieuwe Testament, voornamelijk in de brieven van Paulus (21 keer). Bijna altijd heeft deze term een aanzienlijke christologische betekenis in Paulus' geschriften. Zo verbindt Paulus in Romeinen 16:25 het mysterie met de evangelieboodschap. Evenzo spreekt hij in Efeziërs 3:2-13 herhaaldelijk over het mysterie in de context van zijn bediening aan de heidenen. Paulus merkt op: ‘Mij is het geheim geopenbaard waarover ik hiervoor in het kort heb geschreven.’⁹¹ Hierdoor kreeg hij een beter begrip van het ‘geheim van Christus.’⁹² Verschillende geleerden zijn het erover eens dat de uitdrukking het ‘geheim van Christus’ kan worden opgevat als ‘het geheim, dat Christus is.’ Paulus werkt dit idee uitgebreider uit in Kolossenzen. Hij spreekt over ‘het goddelijk geheim dat in alle eeuwen en voor alle generaties verborgen is geweest, maar nu aan zijn heiligen onthuld is.’⁹³ Verder verwijst hij naar ‘hoe luisterrijk dit geheim is voor alle volken: Christus is in u.’⁹⁴ In Efeziërs 6:19 noemt de apostel Paulus zijn werk van het verkondigen van ‘het goddelijk geheim van het evangelie’ of ‘het geheim, dat het evangelie is.’ In Romeinen 11:25 heeft het mysterie te maken met het feit dat het evangelie de heidenen zou

⁸³ Filippenzen 2:5

⁸⁴ Wright, *Paul for Everyone: The Prison Letters: Ephesians, Philippians, Colossians, and Philemon* (London: Society for Promoting Christian Knowledge, 2004), blz. 98

⁸⁵ Filippenzen 2:6-8

⁸⁶ Filippenzen 2:7

⁸⁷ Filippenzen 2:8

⁸⁸ Zie Matteüs 20:28 en Marcus 10:45

⁸⁹ Zie 2 Korintiërs 8:9 en Hebreeënen 12:2

⁹⁰ Zie Matteüs 26:39 en Romeinen 5:19

⁹¹ Efeziërs 3:3

⁹² Efeziërs 3:4

⁹³ Kolossenzen 1:26

⁹⁴ Kolossenzen 1:27; zie ook 2:2; 4:3

bereiken. Verderop suggereert Paulus dat Gods genade een mysterie is, onmogelijk te doorgronden.⁹⁵ En dat is het ook! Jezus was bereid ‘het kruis te verdragen en de schande ervan te aanvaarden.’⁹⁶ Zoals Paulus het in Filippenzen 2:8 zegt, vernederde Jezus zichzelf tot de dood, zelfs tot ‘de dood aan het kruis.’

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

‘Een bezoeker van een psychiatrische inrichting was verbaasd toen hij zag dat er maar drie bewakers waren die toezicht hielden op meer dan honderd gevaarlijke patiënten. Hij vroeg zijn gids: “Bent u niet bang dat deze mensen de bewakers zullen overmeesteren en ontsnappen?”

“Nee,” was het antwoord. “Krankzinnigen verenigen zich nooit.”⁹⁷ Dit verhaal illustreert het groeipotentieel dat een gemeenschap verspeelt als gevolg van een gebrek aan eenheid. Verdeeldheid is een vreselijke toestand en iets wat christenen koste wat kost moeten vermijden.

Niets kan de gezondheid van een geloofsgemeenschap meer bedreigen dan een gebrek aan eenheid. Daarom maakte Paulus zich er zo'n zorgen over en maakte hij duidelijk dat leven in eenheid niet alleen een christelijke deugd is, maar ook een gebod: ‘Maak mij dan volmaakt gelukkig door eensgezind te zijn,’⁹⁸ en ‘Heb niet alleen uw eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander.’⁹⁹

Jezus is ons ultieme voorbeeld van het behartigen van de belangen van anderen. Hij werd arm, zodat wij door zijn armoede rijk zouden kunnen worden.¹⁰⁰ Paulus' oproep aan zijn lezers om een christelijke manier van denken te ontwikkelen, mag dan ook geen verrassing zijn. We moeten in de voetsporen van Jezus treden en nederigheid en gehoorzaamheid aan God beoefenen. Hoewel we de omvang van Christus' nederige houding bij het mens worden misschien niet volledig begrijpen, weten we genoeg om in eenheid met elkaar te leven.

Gespreksvragen:

1. Wat betekent het om rekening te houden met de belangen van anderen? Hoe kunnen we dat in de praktijk brengen?
2. Waarom is eenheid onder gelovigen belangrijk? Wat kunnen we doen om eenheid binnen de kerk te bevorderen?

⁹⁵ Romeinen 11:33

⁹⁶ Zie Hebreëën 12:2

⁹⁷ Michael P. Green, *1500 Illustrations for Biblical Preaching* (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2000), blz. 65

⁹⁸ Filippenzen 2:2

⁹⁹ Filippenzen 2:4

¹⁰⁰ 2 Korintiërs 8:9

Les 5: Schijnen als een licht in de nacht

31 januari

Deel I: Overzicht

Kerntekst: *Filippenzen 2:14-15*

Lezen: *Filippenzen. 2:12–30; Jakobus 2.*

Christenen zijn geroepen om licht te zijn in een donkere wereld. Jezus zei: ‘Jullie zijn het licht voor de wereld.’¹⁰¹ Op dezelfde manier uitte Paulus ook zijn verlangen dat christenen zouden schijnen als lichtdragers in een wereld die in duisternis gehuld is. Zijn woorden aan de Filippenzen: ‘U schittert als sterren aan de hemel,’¹⁰² lijken sterk op de boodschap aan de Efeziërs: ‘Want eens was u duisternis, maar nu bent u licht, nu u de Heer toebehoort. Ga de weg van de kinderen van het licht.’¹⁰³

De metafoor van het licht is een krachtig missionair symbool, dat zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament wordt gebruikt. In Jesaja verklaart God aan zijn dienaar, de messias: ‘Ik zal je maken tot een licht voor alle volken, opdat de redding die Ik brengen zal tot aan de einden der aarde reikt.’¹⁰⁴ Deze passage wordt in het Nieuwe Testament toegepast op Jezus,¹⁰⁵ maar ook op de kerk,¹⁰⁶ omdat zij de missie van Jezus voortzet om het licht van de wereld te zijn.

De les van deze week benadrukt drie hoofdthema’s:

1. We kijken naar de relatie tussen geloof en goede daden (*Filippenzen 2:12-13*).
2. We zijn geroepen een licht voor de wereld te zijn. Daarmee treden we in de voetsporen van Jezus en laten we onze levenswijze zien aan anderen.
3. De beproevingen en ontberingen die we tijdens onze christelijke levenswandel tegenkomen, maken ons sterker voor grotere uitdagingen in Gods werk. Ze zijn Gods instrumenten om essentiële eigenschappen te ontwikkelen die onmisbaar zijn voor een vruchtbare bediening.

Deel II: Commentaar

Illustratie

Dwight L. Moody vertelt het verhaal van twee mannen ‘die verantwoordelijk waren voor een ronddraaiend licht in een vuurtoren aan een stormachtige en rotsachtige kust. Op de een of andere manier ging de machine kapot en draaide het licht niet meer rond. Ze waren zo bang dat de mensen op zee het zouden verwarren met een ander licht, dat ze de hele nacht doorwerkten om het licht te laten draaien.’ Moody concludeert: ‘Laten we ons licht op de juiste plaats houden, zodat de wereld kan zien dat de religie van Christus geen schijnvertoning is, maar werkelijkheid.’¹⁰⁷ Jezus gebruikte de metafoor van het licht om te illustreren dat geloof ‘zichtbaar’ wordt door goede daden.¹⁰⁸

¹⁰¹ Matteüs 5:14

¹⁰² Filippenzen 2:15

¹⁰³ Efeziërs 5:8

¹⁰⁴ ‘Jesaja 49:6; vergelijk ook met 42:6

¹⁰⁵ Zie bijvoorbeeld Lucas 2:32; Johannes 8:12; 9:5; Handelingen 26:23

¹⁰⁶ Handelingen 13:47

¹⁰⁷ Moody, *Anecdotes, Incidents, and Illustrations* (Chicago: Moody Publishers, 1990), blz. 36

¹⁰⁸ Matteüs 5:16

Geloof en goede daden

C. S. Lewis doet een intrigerende uitspraak over de relatie tussen geloof en daden: ‘Christenen hebben vaak gediscussieerd over de vraag of goede daden de leidraad zijn voor het christelijke gezin, of geloof in Christus. ... De Bijbel lijkt de zaak echt te beslechten wanneer hij deze twee dingen samenvoegt in één verbluffende zin. De eerste helft is: “Bewerk uw eigen zaligheid met vrees en beven” – wat lijkt alsof alles afhangt van ons en onze goede daden; maar de tweede helft gaat verder: “Want het is God die in u werkt” – wat lijkt alsof God alles deed en wij niets. Ik ben bang dat dit het soort dingen is waar we in het christendom mee te maken krijgen. Ik ben verbaasd, maar toch ook weer niet.’¹⁰⁹

Paulus verduidelijkt de relatie tussen geloof en daden in Filippenzen 2:12-13. Hoewel wij onze redding moeten bewerkstelligen, hebben daden geen reddende rol. Zoals Jakobus leert, zijn daden het bewijs van een oprecht en reddend geloof.¹¹⁰ Een geloof zonder daden is helemaal geen geloof. In Jakobus' woorden is dit soort geloof dood¹¹¹ en nutteloos.¹¹²

Wanneer Paulus zegt: ‘Blijf u inspannen voor uw redding, en doe dat in diep ontzag voor God,’ doelt hij waarschijnlijk op de verantwoordelijkheid die op elke christen rust met betrekking tot de redding die hij of zij al door het geloof heeft aanvaard, en die met ‘diep ontzag voor God’ moet worden gedaan.¹¹³ In de oorspronkelijke Griekse tekst staat de uitdrukking met ‘diep ontzag’ (‘vrees en beven’ in oudere vertalingen) vooraan in de zin ter nadruk van: ‘Blijf u in diep ontzag voor God inspannen voor uw redding.’

Geleerden debatteren over de betekenis van de uitdrukking ‘in diep ontzag’ en bieden verschillende interpretaties. Ze beweren dat het (1) bezorgdheid over het mogelijke risico van falen, (2) een houding van onderwerping aan God, (3) nederige toewijding aan God, of (4) een combinatie van al deze dingen impliceert. Paulus gebruikt deze taal ook in andere delen van zijn brieven. In 1 Korintiërs 2:3 lijken de woorden ‘angstig’ en ‘onzeker’ Paulus' angst te weerspiegelen dat hij mogelijk zou falen in zijn missie in Korinte. In 2 Korintiërs 7:15 verwijzen de woorden ‘eerbied’ en ‘ontzag’ naar het vertrouwen dat Paulus had dat de Korintiërs zouden volbrengen wat van hen verwacht werd.¹¹⁴ In Efeziërs 6:5 benadrukken de woorden ‘ontzag,’ ‘respect’ en ‘oprechtheid’ het belang van plichtsbesef. Een analyse van deze passages suggereert dat de uitdrukking ‘in diep ontzag voor God’ in Filippenzen 2:12 over het algemeen wijst op het hoge verantwoordelijkheidsgevoel dat gelovigen zouden moeten ontwikkelen met betrekking tot hun redding. Hun daden geven aan dat ze deze kwestie serieus nemen.

Licht voor de wereld

De beeldspraak van licht wordt in de Bijbel consequent gebruikt als metafoor voor zending. In het Oude Testament wordt God zelf beschreven als de ultieme bron van waaruit licht voortkomt. De psalmist zegt: ‘De HEER is mijn licht.’¹¹⁵ Zo spreekt ook de profeet Micha namens zijn volk: ‘De HEER is mijn licht. . . Hij zal me naar het licht voeren.’¹¹⁶

In Jesaja 42:6 en 49:6 wordt de Dienaar van de Heer aangeduid als ‘een licht voor alle volken.’ In Jesaja 49:6 krijgt de lezer deze verdere uitleg: ‘Ik zal je maken tot een licht voor alle volken, opdat de

¹⁰⁹ C. S. Lewis, *Mere Christianity* (New York: HarperCollins, 2001), blz. 148-149

¹¹⁰ Jakobus 2:18; vergelijk met 2:14

¹¹¹ Jakobus 2:17, 26

¹¹² Jakobus 2:20

¹¹³ Filippenzen 2:12

¹¹⁴ Zie 2 Korintiërs 7:16

¹¹⁵ Psalm 27:1; zie ook Psalm 4:7; 89:16; 118:27; Jesaja 2:5

¹¹⁶ Micha 7:8-9; zie ook Jesaja 60:1-2, 19-20

redding die Ik brengen zal tot aan de einden der aarde reikt.’ Nieuwtestamentische auteurs begrepen de metafoor en pasten die consequent toe.¹¹⁷

Het is interessant dat de belangrijkste metafoor voor de kerk in de eerste hoofdstukken van Openbaring de kandelaars zijn. Verschillende geleerden zijn het met elkaar eens dat het verzaken van de eerste liefde door sommigen in de kerk van Efeze te maken heeft met het afnemen van hun zendingsijver.¹¹⁸ Zo waarschuwt Jezus dat, tenzij zij zich bekeren, Hij hun ‘kandelaar van zijn plaats’ zal wegnemen.¹¹⁹

Zoals eerder vermeld, komt de uitdrukking ‘tot aan de einden der aarde’ in Jesaja 49:6 voor in verband met de metafoor van licht. Het komt tweemaal voor in het boek Handelingen om de reikwijdte van de zendingstaak van de kerk te illustreren.¹²⁰ Hoewel de metafoor van licht niet voorkomt in Handelingen 1:8, kan deze, gebaseerd op Handelingen 13:47, impliciet zijn. Deze gegevens werpen licht op Paulus' aansporing aan de Filippenzen om te ‘schitteren als sterren aan de hemel.’¹²¹ Het is belangrijk op te merken dat Paulus suggereert dat gelovigen werkelijk lichten in de wereld zijn¹²² wanneer ze onderling eenheid tonen.¹²³ Immers, ‘de roeping om licht te zijn, is ook een roeping tot de gemeenschap van het licht. Paulus zag christenen als verenigd in een gemeenschap waarin ze elkaar konden bemoedigen en versterken als kinderen van het licht (Efeziërs 5:8, 15-20).’¹²⁴

Eigenschappen voor een succesvolle bediening

Uit de beschrijving van Timoteüs en Epafroditus in Filippenzen 2:19-30 kunnen we verschillende kwaliteiten afleiden die essentieel zijn voor een succesvolle bediening. Paulus portretteert Timoteüs als iemand die (1) gelijkgezind is,¹²⁵ (2) oprecht om anderen geeft,¹²⁶ (3) de dingen zoekt die van Christus Jezus zijn,¹²⁷ (4) betrouwbaar is,¹²⁸ en (5) een dienende houding aan de dag legt.¹²⁹ Het Griekse woord dat met ‘gelijkgezind’ wordt vertaald, is *isopsichon*, dat alleen hier in het Nieuwe Testament voorkomt. Het komt ook één keer voor in de Septuagint (de Griekse vertaling van het Oude Testament), in Psalm 55:14, waar het wordt vertaald als ‘mijn hartsvriend, mijn vertrouwde.’

Wat Epafroditus betreft, portretteert Paulus hem eerst in relatie tot zichzelf: hij is een broeder, een medewerker en een medestrijder. Hij is ook een boodschapper (uit het Grieks: *apostolos*) die door Paulus naar de Filippenzen werd gestuurd, en iemand die in Paulus' nood voorzag.¹³⁰ Dit geeft aan dat Epafroditus een zeer trouwe en loyale metgezel was. Vervolgens portretteert Paulus hem in relatie tot de Filippenzen. In dat opzicht stelt Paulus: ‘Hij verlangt ernaar u allen weer te zien.’¹³¹ Met andere woorden, Paulus zegt: ‘Hij mist jullie.’ Dit suggereert dat Epafroditus, als christelijk leider, diep van hen hield en voor hen zorgde. Epafroditus was zo'n toegewijd christelijk leider dat hij ‘door zijn werk

¹¹⁷ Lucas 2:32; Johannes 8:12; 9:5; Handelingen 13:47; 26:23

¹¹⁸ Openbaring 2:4

¹¹⁹ Openbaring 2:5

¹²⁰ Handelingen 1:8; 13:47

¹²¹ Filippenzen 2:15

¹²² Idem

¹²³ Filippenzen 2:14

¹²⁴ John M. Terry, Ebbie C. Smith, en Justice Anderson, red., *Missiology: An Introduction to the Foundations, History, and Strategies of World Missions* (Nashville, TN: Broadman & Holman Publishers, 1998), blz. 26.

¹²⁵ Filippenzen 2:20

¹²⁶ Idem

¹²⁷ Filippenzen 2:21

¹²⁸ Filippenzen 2:22

¹²⁹ Idem

¹³⁰ Filippenzen 2:25

¹³¹ Filippenzen 2:26

voor Christus oog in oog met de dood [heeft] gestaan.¹³² Deze mannen gaven alles voor het werk van Christus. God verwacht ook van ons dat wij ons best doen!

Deel III: Toepassing

Denk na over onderstaande thema's. Vraag je groepsleden vervolgens de vragen aan het einde van het gedeelte te beantwoorden:

We zijn volledig afhankelijk van God voor onze redding, die we ontvangen door geloof. Paulus kon het niet duidelijker hebben gemaakt toen hij zei: 'Door die genade bent u nu immers gered, doordat u gelooft. Deze redding dankt u niet aan uzelf; ze is een geschenk van God.'¹³³ Door geloof reizen we van dit leven naar het komende leven. De brief aan de Hebreeënen maakte dit punt heel duidelijk door consequent de uitdrukking 'door geloof' te herhalen.¹³⁴ Door geloof trok Abraham 'naar het land dat hem beloofd was, maar hem nog niet toebehoorde. . . . omdat hij uitzag naar de stad met fundamenten, door God zelf ontworpen en gebouwd.'¹³⁵

De ervaring van verlossing leidt ons onvermijdelijk tot goede daden. Omdat goede daden bedoeld zijn om anderen ten goede te komen,¹³⁶ zijn ze niet vanzelfsprekend voor zondaars.¹³⁷ Daarom is het God die ons in staat stelt ze te verrichten.¹³⁸

Jezus zei tegen de leerlingen: 'Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, zodat zij jullie goede daden kunnen zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel.'¹³⁹ Dit gebod onderstreept het nauwe verband tussen het laten schijnen van ons licht en het verrichten van goede daden. Door goede daden te verrichten, laten gelovigen hun licht schijnen in deze donkere wereld. Duisternis is een symbool van zonde¹⁴⁰ en de gevolgen daarvan.¹⁴¹ Christenen zijn geroepen om deze wereld te verlichten met 'het licht van het evangelie . . . de luister van Christus,' om te schijnen op hen 'van wie de gedachten door de god van deze wereld zijn verblind.'¹⁴²

Gespreksvragen:

1. Op welke manier zijn goede daden en de ervaring van verlossing met elkaar verbonden?
2. Hoe kan jij je licht laten schijnen in een verduisterde wereld?

¹³² Filippenzen 2:30

¹³³ Efeziërs 2:8

¹³⁴ Zie Hebreeënen 11

¹³⁵ Hebreeënen 11:9-10

¹³⁶ Galaten 6:9-10

¹³⁷ Jeremia 13:23

¹³⁸ Filippenzen 2:13

¹³⁹ Matteüs 5:16

¹⁴⁰ Zie bijvoorbeeld Johannes 3:19-20; Lucas 22:53

¹⁴¹ Zie bijvoorbeeld Psalm 82:5; Efeziërs 4:18

¹⁴² 2 Korintiërs 4:4